

บรรณาธิการแถลง

วารสารโลหิตวิทยา เล่มที่ 8/3 ได้รับเกียรติอย่างสูงที่ได้ทำเป็นฉบับพิเศษ เพื่อเป็นการสดุดีผลงานและคุณความดีของ ศาสตราจารย์นายแพทย์ชัยเวช นุชประยูร ผู้อำนวยการศูนย์บริการโลหิตฯ ในโอกาสที่ท่านมีอายุครบ 5 รอบ ในฐานะที่ดิฉันได้ทำงานใกล้ชิดกับศูนย์บริการโลหิตฯ มานาน ได้มีโอกาสรับรู้และเป็นสักขีพยานในงานริเริ่มที่มีคุณค่าหลายๆ เรื่องของท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับด้านวิชาการ ได้แก่การดำริให้จัดการประชุมใหญ่ประจำปีของศูนย์บริการโลหิตฯ ระดับภูมิภาค และนานาชาติ การจัดทำวารสารโลหิตวิทยา ร่วมกับสมาคมโลหิตวิทยา จนกระทั่งถึงในปัจจุบัน เมื่อดิฉันได้มาช่วยงานที่ศูนย์บริการโลหิตฯ ก็ได้มีโอกาสดำเนินงานต่างๆ ที่ลี้ลับไหลพรกมาจากความคิดของท่านเป็นโครงการอบรมต่างๆ ภายในศูนย์บริการโลหิตฯ นอกจากนี้งานด้านๆ ของท่านได้แก่งานพัฒนาด้านบริการการเพิ่มผลิตภัณฑ์ชนิดและวิธีใหม่ๆ เช่นสนับสนุนให้มีการผลิตบรรจุโลหิต การผลิตโมโนโคลนัลแอนติบอดี การให้บริการด้าน HLA typing แก่ศูนย์บริจาคอวัยวะ และโรงพยาบาลต่างๆ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการบริการด้าน hemapheresis ทำให้ผู้ป่วยมีโอกาสได้รับการรักษาที่ดีขึ้น ตลอดจนถึงการพัฒนาระบบคุณภาพของงานทั้งองค์กรเพื่อมุ่งไปสู่ระดับสากล นับว่าท่านเป็นนักบริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในระยะ 13 ปี ภายใต้การอำนวยการของท่าน ศูนย์บริการโลหิตฯ ได้พัฒนาขึ้นมาในระดับที่สามารถเป็นผู้นำในภูมิภาคได้อย่างเต็มภาคภูมิ

เรื่องในวารสารฯ ฉบับพิเศษนี้มีบทบรรณาธิการเป็นเรื่องการเลือกใช้น้ำยาและเทคนิคการตรวจทางคลังเลือดยุค IMF เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย เขียนขึ้นจากประสบการณ์ที่พบว่าหลายคนยังไม่เข้าใจอย่างจริงจังว่า จะช่วยประเทศประหยัดอย่างไรในยุค IMF มีบางแห่งยังคงเลือกใช้น้ำยา

ไม่เหมาะสม เพียงเพราะไม่มีวิธีจะคัดเลือกว่าน้ำยาหรือเลือกใช้เทคนิคที่แพงกว่า วิธีมาตรฐานหลายเท่าตัวเพียงเพราะความสะดวกเล็กๆ น้อยๆ โดยไม่คำนึงถึงการตรวจสอบคุณภาพด้วยตนเอง รวมไปถึงบทความพื้นวิชาเรื่อง Immunological Transfusion Reaction เป็นเรื่องที่น่าจะเตือนใจให้แพทย์มีความระมัดระวังในการสั่งการใช้โลหิตให้มากขึ้น โดยเน้นเฉพาะเรื่องของปฏิกิริยาของอิมมูน สำหรับนิพนธ์ต้นฉบับทั้งหมดมี 8 เรื่อง ส่วนใหญ่หนักไปทางเวชศาสตร์บริการโลหิต แต่ก็ยังมีเรื่องทางโลหิตวิทยา 2 เรื่อง คือการควบคุมและการป้องกันโรคธาลัสซีเมียชนิดร้ายแรงโดยวิธี Chiang Mai Strategy และเรื่อง Hb E Screening Test โดย ศาสตราจารย์นายแพทย์ต่อพงศ์ สงวนเสริมศรี และคณะ เป็นงานที่มีประโยชน์ กล่าวคือในเรื่องแรกให้แนวทางในการปฏิบัติงานในการควบคุมและป้องกันภาวะโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย ส่วนเรื่องที่สองเป็นการเสนอวิธีการทดสอบทางห้องปฏิบัติการในการตรวจกรองผู้ที่ Hb ผิดปกติชนิด Hb E สำหรับเรื่องทางเวชศาสตร์บริการโลหิตได้แก่เรื่องการตรวจ HIV antigen โดย พญ.ศรัวิไล ตันประเสริฐ และคณะ เป็นการรวบรวมผลงานด้านการตรวจ HIV Ag ในผู้บริจาคโลหิตได้อย่างครบถ้วน เรื่อง Apheresis : ความก้าวหน้าด้านบริการโลหิตที่ธนาคารเลือด โรงพยาบาลราชวิถี โดย น.ท.พญ.อุบล จุญญะฤทธิ์ และคณะ ได้รวบรวมผลงานด้าน apheresis ของโรงพยาบาลราชวิถี ซึ่งแม้เพิ่งเริ่มต้น แต่ก็ได้แสดงถึงความก้าวหน้าของสถาบันไปในระดับหนึ่ง ที่ให้บริการผู้ป่วยได้กว้างขวางขึ้น เรื่อง Leukapheresis in Patients with Hematologic Malignancies โดย ผศ. พญ.พิมพ์พรณ ตาดทองและคณะ ได้แสดงถึงความสำเร็จในการให้บริการด้านการรักษาผู้ป่วยด้วยวิธี apheresis เรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการตรวจความ

เข้มของ hemoglobin ในผู้ป่วยโรคโลหิต โดยคุณจรี ไวนิชกุล และคณะ ช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตัดสินใจเลือกใช้วิธีตรวจความเข้มของฮีโมโกลบิน ของผู้ป่วยโรคโลหิตได้อย่างมั่นใจขึ้น

สำหรับ 2 เรื่องสุดท้ายมาในแนวเดียวกัน ได้แก่เรื่อง Rare blood group p [Tj(a-)] among the northeastern- Thai population: A report of two cases over 20 years โดย รศ.ยุพา เอื้อวิจิตรอรุณ และคณะ เป็นรายงานการพบผู้ป่วยที่มีหมู่เลือดหายากชนิด Tj (a-) พร้อมกันมี anti-Tj (a) ซึ่งทำให้หาโลหิตมาให้ยากมาก เช่นเดียวกับเรื่อง Transfusion in rare blood type,

Ko with anti-Ku : A case report โดย รศ.พญ.ศศิธร เพชรจันทร์ และคณะ ที่รายงานผู้ป่วย 1 ราย ที่มีหมู่เลือดหายากชนิด Ko ร่วมกับมี anti-Ku ซึ่งก็หาโลหิตชนิดนี้มาได้ยากเช่นกัน แต่ด้วยความร่วมมือของศูนย์บริการโลหิตฯ ทำให้สามารถดำเนินการจัดหาโลหิตมาได้ตามต้องการ และทันเวลา จึงเป็นตัวอย่างการศึกษาที่ดี สามารถยึดเป็นแนวปฏิบัติได้

พิมล เชี่ยวศิลป์
บรรณาธิการ